

НАШЕ ЖИТТЯ

ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА В ЛІПНІ 1967 РОКУ

ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО ПРАВЛІННЯ УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ГЛУХИХ

ВИХОДИТЬ ЩОСУБОТИ

№ 30 (966) | Субота, 2 серпня 1986 року | Ціна 2 коп.

НА УДАРНІЙ ВАХТІ П'ЯТИРІЧКИ ВІДПОВІДАЮТЬ ДІЛОМ

Нечуючі робітники й колгоспники Павлоградщини Дніпропетровської області, ділом відповідають на Звернення Центрального Комітету партії до трудящих країни — ширше розгорнути всенародне соціалістичне змагання за успішне виконання завдань дванадцятої п'ятирічки.

Ось декілька адрес і яскравих фактів трудової вахти, яку несуть ударники комуністичної праці, і які в першому півріччі першого року дванадцятої п'ятирічки домоглися вагомих показників у своїй роботі.

Члени компактної групи заводу електроосвітлювальної арматури ще 20 травня виконали піврічне виробниче завдання першого року п'ятирічки. Зобов'язалися, не знижуючи темпів і якості продукції, виконати річне виробниче завдання 1986 року до 69-річчя Великого Жовтня.

Перед у соціалістичному змаганні ведуть: ударник дев'ятої, десятої і одинадцятої п'ятирічок, кавалер ордена «Знак Пошани», ветеран заводу, закатчик який володіє кількома суміжними спеціальностями Володимир Сергійович Рева, ударниця комуністичної праці, майстер «Золоті руки» Марія Федорівна Акініна, Володимир Іванович Поплавський та інші. Вони впевнені, що особисте річне завдання виконають за 8 місяців першого вересня, а п'ятирічку за три з половиною роки.

У перших лавах переможців соціалістичного змагання йдуть ударники комуністичної праці: ветерани об'єднання жерстяників Валентин Іванович Трубник, слюсар Анатолій Федорович Іванов, оператор Іван Іванович Корховий, Георгій Миколайович Хоменко та багато інших. Вони заповнили, що виробничі завдання виконують достроково — до 69-річчя Великого Жовтня.

Будівельники заводу хімічного машинобудування, переможці соціалістичного змагання, члени УТОГ Василь Васильович Падалко, Андрій Андрійович Самоненко й інші з кожним днем прискорюють темпи будівництва. Працюють сумлінно, будують добротню. Передовики дали слово, що 69-річчю Великого Жовтня зустрінуть виконанням річної програми.

Кращі нечуючі майстри шкіряного заводу Віктор Іванович Федченко та Іван Андрійович Пахомов ділом відповідають на Звернення рідної партії. Запевняють, що виробничі завдання першого року п'ятирічки й п'ятирічка в цілому будуть виконані достроково.

Члени УТОГ Павлоградського МРВ докладають всіх зусиль, щоб вагомим зроби свій внесок у прискорення соціально-економічного розвитку нашої країни.

І. ЗІНЧЕНКО.
м. Павлоград,
Дніпропетровська область.

Одинадцять років працює швачкою-мотористкою на Сімферопольському УВП Ліда Циганкова. З якою сумлінністю і завзяттям ставиться молода робітниця до виконання кожного виробничого завдання! Тому цілком закономерно те, що сягнула трудівниці висот трудової майстерності: при відмінній якості продукції на 130 процентів вона виконує норми виробітку.

Досягти успіхів у праці допомагають виробничий фізкультура і спорт: вона постійно відстоє спортивну честь колективу, проводить виробничу гімнастику.
Фото О. ШУСТА.

У президії ЦП УТОГ і Республіканському комітеті профспілки ПЕРЕМОЖЦІ ЗМАГАННЯ

Втілюючи в життя рішення XXVII з'їзду КПРС, змагаючись за дострокове виконання і перевиконання завдань першого року дванадцятої п'ятирічки, підприємства і об'єднання Українського товариства глухих успішно справились з виконанням виробничого плану і соціалістичних зобов'язань другого кварталу і першого півріччя 1986 року.

Розглянувши підсумки виконання виробничих завдань і соціалістичних зобов'язань, президія Центрального правління УТОГ і президія Українського республіканського комітету профспілки робітників місцевої промисловості і комунально-побутових підприємств постановили:

— перше місце з врученням перехідного Червоного прапора ЦП УТОГ і Українського республіканського комітету профспілки, свідоцтва і першої грошової премії у сумі 3208 крб. присудити колективу Житомирського УВП;

— друге місце з врученням свідоцтва і другої грошової премії у сумі 1328 крб. — колективу Сумського УВП;

— третє місце з врученням свідоцтва і третьої грошової премії у сумі 2560 крб. — колективу Львівського швейного підприємства «Силует».

Президія ЦП УТОГ і Республіканський комітет профспілки відзначили добру роботу по виконанню соціалістичних зобов'язань другого кварталу і першого півріччя 1986 року колективів Дніпропетровського, Полтавського № 2 і Вінницького УВП.

Звернуто увагу директорів, голів профкомів і голів первинних організацій УТОГ Кіровоградського, Черкаського, Дніпропетровського, Харківського № 1, Кам'янець-Подільського УВП на невиконання цими колективами окремих показників соціалістичних зобов'язань другого кварталу і першого півріччя 1986 року.

Президія ЦП УТОГ і Український республіканський комітет профспілки висловлюють впевненість у тому, що трудівники Українського товариства глухих ще ширше розгорнуть соціалістичне змагання за дострокове виконання і перевиконання завдань 1986 року — першого року дванадцятої п'ятирічки.

У фонд чуйності і доброти ЗА ВЕЛІННЯМ СЕРЦЯ

Близько до серця сприйняли аварію на Чорнобильській АЕС працівники Харківського обласного відділу УТОГ, які разом з усім радянським народом сповне-ше широго прагнення зробити і свій внесок у фонд допомоги потерпілим.

За ініціативою Ради ветеранів праці при Харківському міськвідділі УТОГ було прийнято рішення про збір коштів. Першими зробили свої особисті вклади Ганна Литвин, Микола Бельський, Олександр Олешко.

Суму 220 карбованців переказано на рахунок № 904.

А. РОСІНСЬКИЙ.

СУМЛІННИЙ ТРУДІВНИК

Колектив молочно-товарної ферми колгоспу імені «Комінтерну», що в Яготинському районі Київської області, докладає всіх зусиль, щоб достроково виконати план продажу молока державі.

У колективі ферми зразки високопродуктивної праці показує і член нашого Товариства В. І. Черниш. Він своєчасно доставляє соковиті корми худобі. Своєю сумлінністю, добросовісним ставленням до дорученої справи В. І. Черниш завоював повагу трудівників.

Віталія Івановича за ударну працю нагороджено знаком «Переможець соціалістичного змагання» дев'ятої і десятої п'ятирічок.
О. ФЕДОРЕНКО.

Дисципліна — закон для всіх

ЧЕСТЬ ПО ПРАЦІ

БЕЗПЕРЕЧНО, з роками ми почали жити краще, багатше. Завітайте в будь-який дім у нашому шахтарському селищі. В квартирах зручні меблі, магнітофони, телевізори, у дворах гаражі з машинами. За старанню й нелегку роботу гірники одержують чимало. Разом з тим впадає в очі й інше: дехто у вибій не спускається і на поверхні особливо себе не утруднює, а живе не гірше, а часом і краще. Ось і запишеш себе: звідки цей, так би мовити, наддостаток?

Очевидно, тут порушено сам принцип нашого суспільства: від кожного — за здібностями, кожному — за працею. Чому ж це живе серед нас це негативне явище, а сказати по-робітничому, прямо і відкрито — накуп?

Про це мені, делегатові XXVII з'їзду КПРС, довелося говорити з його високої трибуни. Радянські люди дуже схвально відзиваються про роботу по викорененню негативних явищ, яка проводиться останнім часом. Різні спекулянти, хабарники, дармоїди притихли. Однак ще нерідко вони користуються нашим потуранням. А це підриває моральні установи суспільства, розкладає людей і особливо молодь.

Потрібні найжорсткіші заходи в боротьбі з цим злом. Постанова ЦК КПРС «Про заходи щодо посилення боротьби з нетрудовими доходами» виражає волю всього радянського народу. З гарячою заінтересованістю обговорювали ми цей важливий документ у себе в нарядній шахті. І всі, як один, схвалили його. Справді, час поставити на місце, притягти до відповідальності різних розкрадачів, хабарників, спритників, чий вчинки йдуть врозріз з інтересами чесних трудівників і викликають їх справедливе обурення.

І як тут, справді, не обурюватись! От, скажімо, у мене в руках потрібна в роботі ножівка. У магазинах такої немає. Довелося купувати на «товкучці», віддати за неї мало не половину денного заробітку. І це при тому, що в місті є великий металургійний завод. А при об'єднанні «Орджонікідзевулілля» працюють потужні майстерні. «Несунь

роздобув на одному з цих підприємств особливо якісне сталеве полотно для пил, переробив крадений матеріал у своїй домашній майстерні і на очах у всіх наживається. Ринок збуту у нього чималий. Тільки на нашій шахті працює майже тисяча гірників, а таких шахт у місті десять. Та ще поруч шахтарська Горлівка, де теж змушені купувати цю «ливу», але необхідну всім продукцію. Дійшло до того, що торгаш і на ринок уже лінується йти: до нього приходять прямо додому.

Цей приклад наочно свідчить: спритники паразитують на нашій неповороткості, вміло використовують у своїх цілях неуважність і безгосподарність. Це найкращий ґрунт для їх незаконних промислів. Отже, треба надійно закрити всі такі лазівки.

Пам'ятаю, був час, відчували ми перебої з поставкою свіжої зелені й овочів. Мало потрапляло їх у магазини, і спекулятивний ба-

рометр тут же підскочив угору. Ціни на дарн городів зросли. Збити їх у той рік допомогли поставки навколишніх радгоспів. У боротьбу зі спекулянтами внесли свою лепту і ми, гірники. За клопотанням профспілкового комітету шахти виконком міської Ради народних депутатів виділив для нас необроблювану землю. Шахта допомогла розбити на ній колективні городи, підвела сюди воду, електроенергію. 600 сімей одержали невеликі наділи. Є така ділянка і у мене. Ростуть на ній фруктові дерева і різна зелень. Такий сад-город допомагає зробити запаси на зиму, одержувати свіжі овочі. І це явно не до вподоби спекулянтам: нема йому тепер де розвернутися, важче стало збувати продукцію.

За досвідом інших підприємств почали ми проводити у себе ярмарки, влаштували свій стіл замовлень, боляче вдарили по руках тих, хто намагається створити штучний дефіцит. І хотів би щось сховати спритний продавець у підсобці, та члени створеної при профкомі шахти комісії по контролю за торгівлею не дозволяють: винного притягнуть до відповідальності, суворо спитають на товариському суді.

Навіши ці приклади, я зовсім не хочу сказати, що в усьому у нас вже наведено порядок. Поки що ні. Так само, як і раніше, спекулянти привозять у місто шпалери і продають їх у тридорога. Так само вирує поки що горезвісна «товкучка». Доводиться чути і про протизаконні дії і серед гірників. Трапляється на якійсь шахті завищують обсяги виконаних робіт, оформлюють у штат «мертві душі», а потім незароблені гроші привласнюють. На засіданнях бюро міськкому партії, членом якого я є, не раз обговорювалися такі махінації. Винні дістали по заслугах. Але не всіх осіб, які живуть на нетрудові доходи, виявлено, не всі їхні махінації відкрито.

Ми повинні зробити так, щоб хабарники, казнокради, хапуги, несуні та інші любителі легкої наживи за рахунок суспільства були оточені загальним презирством, знали про невідворотність покарання. Не можуть тут стояти остронь і фінансові органи, ревізійні служби, працівники народного контролю, члени товариських судів: ставлення до любителів нетрудових доходів повинно стати більш суворим, безкомпромісним. Бо що ж виходить? Украв такий тип на шахті чи заводі цінностей, скажімо, на 100 карбованців, а оштрафували його на десятку. Дуже правильним здається мені те положення закону, де передбачено краще відшкодування заповданих державі збитків.

Червневий (1986 р.) Пленум ЦК КПРС закликає нас вести безкомпромісну боротьбу з усіма паразитичними елементами, тими, хто намагається жити за рахунок інших, за рахунок суспільства. Кожна радянська людина повинна глибоко засвоїти закон соціалістичного суспільства: сумлінна праця — не тільки обов'язок, а й єдине джерело благ. Честь у нас в країні одна — по праці.

Ю. ШАТАЛОВ,
вибійник шахти.
Донецька область.

НА КОНКРЕТНИХ ПРИКЛАДАХ

Чималий вплив на підвищення результатів праці колективу швейного цеху Одеського виробничого об'єднання «Електрик» справляє робота «Комсомольського прожектора». Діапазон його дій широкий: комсомольці регулярно здійснюють рейди, виявляючи бракоробів, порушників трудової дисципліни, техніки безпеки.

Ось і зараз, після чергового рейду, прожектористи жваво обговорюють випуск газети.

На знімку: (зліва направо) комсомолка Євгенія Тадеєвна Лукович, заступник керівника штабу «Комсомольського прожектора» Дмитро Леонідович Горячкин, секретар комсомольської організації цеху Раїса Миколаївна Крушельницька.

Фото П. МІНДЕЛЯ.

КОЛИ ЗАКОХАНІ В СВОЮ СПРАВУ

У Кагарлику, що підпорядкований Богуславському міжрайвідділу УТОГ, днями відбувся зліт нечуючих передовиків сільськогосподарського і промислового виробництва. Захід пройшов на належному рівні, але цього разу хотілося б розповісти саме про його заключну частину — чудовий концерт, з яким виступив колектив художньої самодіяльності Білоцерківського будинку культури УТОГ.

Група аматорів сцени невелика за складом учасників. Але брак масовості тут успішно покривається за рахунок великої творчої енергії, захопаності у своєю справу, широго прагнення зробити кожний номер програми максимально виразним, художньо завершеним. Підтвердження цьому — глибоке визнання аудиторії:

треба було бачити обличчя глядачів! Байдуких не було.

Можливо таке порівняння і не правомірне, однак відзначу, що нещодавно у Богуславі виступав колектив «Райдуги» з виставою «Це свято завжди з тобою» і професійні артисти, зрозуміло, полонили серця глядачів. Однак не забудьмо — це професіонали, а учасники художньої самодіяльності досягли не меншого успіху. Хіба не свідчить це про їх високий виконавчий рівень?

Чудово володіє мімікою Л. П. Подрезова, та й сама вона надзвичайно приємна людина, так само як і директор культзакладу Надія Павлівна Малютіна.

А як виконує пісні Людмила Кононович?

Ці пісні глибоко беруть за серце. Вони прості і щирі, і здається, що пісня справді звучить, хоча я й не чую... А грецький танець «Сіртки» — скільки піднесення, експресії, — це вінець творчих здобутків хореографічного колективу.

Вже місяць як відбувся концерт, а відчуття таке — ніби вчора. Згадаю, і хвиля радості і вдячності огортає душу. Адже це так добре, коли люди закохані у свою справу і служать їй чесно.

Я дуже прошу надрукувати мого листа. Нехай він буде визнанням таланту і подякою колективу художньої самодіяльності Білоцерківського будинку культури УТОГ.

Л. ЄВТУШЕНКО.
Київська область.

Одним з найважливіших напрямів роботи колективу Житомирського будинку культури УТОГ в реалізації рішень XXVII з'їзду КПРС є надання всебічної практичної допомоги кожному членові Товариства у глибокому вивченні і конкретному застосуванні партійних документів. Такий підхід дає змогу культзакладові безпосередньо впливати на трудове прискорення на виробництві, якість праці, поліпшення трудової дисципліни.

Особлива роль у цьому відводиться бібліотеці Будинку культури. Приділяючи значну увагу пропаганді партійних документів, вона з поставленим завданням справляється сповна.

Перш за все слід сказати про наочну агітацію. Нині відвідувачі культзакладу можуть чимало взяти корисного з тематичних, зі смаком оформлених стендів «Прискорення соціально-економічного розвитку країни — курс КПРС», «Ленінським курсом — до перемоги комунізму». Сприяють підвищенню ідейного впливу на членів УТОГ книжково-ілюстративні виставки «Рішення XXVII з'їзду КПРС — в життя!», «Виховання нової людини — програмне завдання партії» та інші.

У своїй повсякденній роботі колектив Будинку культури УТОГ на перший план ставить досягнення комплексності у вирішенні поставлених завдань, більш

повної інформаційної і емоційної насиченості здійснюваних заходів. А забезпечується це шляхом постійного зв'язку з товариством «Знання», клубом любителів книги, вмілого застосування матеріалів засобів масової інформації.

Ми працюємо з відвідувачами Будинку культури індивідуально, в дохідливій формі доносимо до кожного члена УТОГ мету і зміст того чи іншого заходу, — розповідає директор культзакладу Марія Іванівна Будник. — Це допомагає нечуючим глибше зрозуміти суть обговорюваного питання.

Найбільший пропагандистський вплив на присутніх справляють тематичні вечори. Вони пов'язані з конкретними фактами у житті країни, Товариства і тому дають неабиякий ефект.

Про один з таких хочу розповісти детальніше. Вечір розпочався показом документального фільму про роботу XXVII з'їзду КПРС. Потім В. П. Філатєва прочитала вірш П. Бровки «Бути комуністом».

Перед присутніми виступила голова Житомирського об'єднання УТОГ О. Д. Тверська. Вона розповіла про всевітньо-історичне значення з'їзду комуністів країни, про величні плани дванадцятип'ятирічки і завдання нечуючих трудівників по їх реалізації.

Тепло зустріли присутній виступ делегата XXVII з'їзду Компартії України А. М.

Типенка, який розповів про конкретні заходи в республіці з реалізації наміченого.

Зацікавили слухачів і розповіді Р. А. Гресько, М. І. Будник, М. І. Кумечко, котрі в стислій і дохідливій формі розкрили суть нового стратегічного курсу КПРС на прискорення соціально-економічного розвитку країни, науково-технічного прогресу, боротьбу за міцний мир і світле майбуття.

Темі дружби народів, виховання трудящих у дусі радянського патріотизму і інтернаціоналізму був присвячений також і вечір, що проходив під девізом «У житті завжди є місце подвигу».

З мімічним читанням уривка з повісті В. Титова «Всім смертям на зло» виступила швачка УВП П. Маркарчук. А потім лектор товариства «Знання» В. К. Важинський розповів про стійкість, сміливість, мужність радянських людей, що виявили героїзм при ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС.

Того вечора кожен присутній у залі переконався: героїями не народжуються. Ним може стати будь-хто. Потрібно тільки палко любити свою Батьківщину, бути відданим її священним ідеалам, готовим віддати й своє життя в ім'я миру і щастя людей.

І. ТОЛОЧКО.

м. Житомир.

Більше двадцяти років працює на Гайсинській швейній фабриці, що на Вінничині, член Товариства О. Т. Куцинська. Цех, у якому вона трудиться, пошиває сучасні моделі жіночої білизни лише із Знаком якості.

Портрет ударниці комуністичної праці Ольги Терентівни занесено на міську Дошку Пошани.

На знімку: О. Т. Куцинська (праворуч) і майстер цеху М. С. Кучковська.

Фото І. ЩЕРБАНЮКА.

Товари для народу і сфера послуг

ЗАДОВОЛЬНЯТИ ПОПИТ, БЕРЕГТИ ЧАС

* Послідовно здійснювати Комплексну програму розвитку виробництва товарів народного споживання і сфери послуг. * В 1,3—1,5 раза збільшити випуск товарів культурно-побутового і господарського призначення. * За обіднім столом республіки — 4,5 мільйона чоловік.

Більше хороших і різних товарів для трудящих, краще задовольняти побутові потреби радянських людей — це піклування про піднесення нашого добробуту проходить через Основні напрями соціального і економічного розвитку СРСР на 1986—1990 роки і на період до 2000 року. Вже дванадцять п'ятирічка повинна забезпечити високі темпи зростання виробництва предметів споживання, поліпшити торгівлю, громадське харчування, підняти на якісно новий ступінь сферу послуг.

Випуск тканин до 1990 року в країні буде доведено до 14—15 мільярдів квадратних метрів, а взуття — до 900 мільйонів пар. Випереджаючими темпами розвиватиметься виробництво різноманітних товарів для дітей, складної побутової техніки, яка знижує затрати праці в домашньому господарстві. Буде розширений також випуск засобів механізації для застосування в особистих підсобних госпо-

дарствах, колективних садах та городах.

Докорінно поліпшуватиметься якість і культура обслуговування населення, на основі науково-технічного прогресу зміцнюватиметься матеріальна база сфери обслуговування.

Широкі перспективи щодо цього намічає Комплексна програма розвитку виробництва товарів народного споживання та сфери послуг. В Українській РСР її заходами передбачається, зокрема, поліпшення художнього оформлення тканини, моделювання та конструювання одягу і взуття. Щороку буде освоюватись більше 140 нових виробів. На 50-70 процентів передбачено оновлювати асортимент по моделях, фасонах і артикулах. До 1990 року рівень виробництва товарів з індексом «Н» та особливо модних виробів планується довести до 30 процентів у загальному обсязі, а взуття — до половини випуску.

Передбачається дальший розвиток місцевої промисло-

вості країни. В 1,4 раза збільшиться випуск виробів з місцевої сировини та відходів. У забезпечення населення промисловими товарами зростає вклад галузей важкої індустрії.

Обсяг платних послуг, зокрема в нашій республіці, зростає в 1,3 раза. Передбачається ввести в дію більше 160 великих об'єктів побутового обслуговування. Намічене будівництво заводів «Ремпобуттехніка» у Ровно, Кривому Розі, Макіївці, а центрів по обробці фотоматеріалів — у Києві, Донецьку, Львові та інших містах.

Щоб економити час трудящих, нові майстерні та приймальні пункти відкриватимуться безпосередньо в житлових масивах. До 1990 року їх кількість зростає на 3200 одиниць.

Впроваджуватимуться нові види і форми обслуговування. Це, зокрема, експрес-обслуговування, комплексні послуги «зроби сам». Це також безпримірне пошиття

одягу, обмін несправної побутової техніки на заздалегідь відремонтовану тощо.

Рішеннями з'їзду передбачено здійснити раціональне, зручне для населення розміщення торговельної мережі. Так, в дванадцятип'ятирічці передбачено збудувати більше тисячі підприємств з торговою площею 370 тисяч квадратних метрів. Багато продовольчих магазинів будуть реконструйовані і переведені на самообслуговування.

Випереджаючими темпами розвиватиметься громадське харчування. До кінця дванадцятип'ятирічки тільки в нашій республіці планується перевести підприємства в 202 містах республіки на постачання наліфабрикатами високої готовності. Всі промислові підприємства і загальноосвітні школи матимуть ідеальні з необхідною кількістю місць.

До послуг населення відкривається 190 нових внутрішніх автобусних маршрутів, на 1 мільйон 600 тисяч номерів збільшиться потужність автоматичних телефонних станцій.

Здійснення цих заходів забезпечить дальше піднесення добробуту народу, дасть можливість повніше задовольняти потреби населення в різноманітних товарах і послугах.

ЗАПРОШУЄ ЗАВОДСЬКИЙ КЛУБ

Новий суспільно-політичний клуб «Форум» організовано на кам'янець-подільському заводі «Електроприлад». Одним з перших виступив у ньому бригадир шліфувальників, лауреат Державної премії СРСР В. Л. Сикоренко. Володимир Леонітович очолює бригаду справжніх майстрів своєї справи, людей високого морального обов'язку. Про їх життя, працю і турботи йшла мова на відкритті «Форуму», створеного активістами товариства тверезості.

У його дальших планах — бесіди лікарів і соціологів, проведення безалкогольних обрядів і свят. У здійсненні наміченої програми об'єдналися всі громадські організації підприємства. А, треба сказати, вони мають досвід у налагодженні розумного і змістовного дозвілля. Свідчення цього — літературна студія «Початок» і дискотека «Фонограф», туристське об'єднання «Гори-

зон» і товариство любителів книги, самодіяльні колективи і спортивні секції.

Кам'янець-Подільський можна по праву назвати містом культармійців-ентузіастів. У ньому немає професійних творчих колективів. Але є у його населення гаряче прагнення жити цікавим, змістовним життям. Десять клубів за інтересами активно діють на кабельному заводі. Вони об'єднують любителів технічної творчості і колекціонерів, туристів і рибалок, самодіяльних поетів і спортсменів. Такі об'єднання працюють практично на всіх підприємствах, у вузах і технікумах, при ЖЕКах.

Пошук нових форм культурно-масової роботи в трудових колективах і за місцем проживання населення триває.

Кор. РАТАУ.

Кам'янець-Подільський Хмельницької області

Офіційний відділ НАГОРОДЖЕНО

За багаторічну добросовісну працю в системі Українського товариства глухих, активну участь у громадському житті колективу і в зв'язку з 60-річчям з дня народження старшого економіста з матеріально-технічного постачання Лубецького учбово-виробничого підприємства тов. Михайленка Іллію Андрійовича нагороджено Почесною грамотою президії Центрального правління УТОГ і Республіканського комітету профспілки робітників місцевої премисловості і комунально-обслуговувальних підприємств, грошовою премією.

НАСТАВНИК

Помічник майстра Чернівцького УВП І. А. Лознян добре відома у колективі людини. Вже майже чверть віку трудиться він у цехах підприємства, пройшовши шлях від учня до керівника виробничого підрозділу. За цей час став висококваліфікованим спеціалістом, досвідченим наставником, який постійно дбає про навчання і виховання робітничої зміни.

Колектив виробничої ланки, якою керує І. А. Лознян, завжди серед переможців соціалістичного змагання, тут склалися свої міцні робітничі традиції, основа яких — сумлінна праця.

На честь XII з'їзду УТОГ плетельниці, очолювані І. А. Лозняном, домоглися вагомого трудового успіху: було випущено понадпланової продукції на 5 тисяч карбованців.

На знімку: І. А. Лознян.
Фото П. МИХАЙЛЕНКА.

ХОЧ ЛИСТА І НЕ НАДРУКОВАНО

У своєму листі до редакції запускарка Івано-Франківського УВП П. М. Касьян написала про необхідність організації виробничого процесу на погоці, очолюваному змішним майстром А. Т. Василів.

Як повідомила редакцію заступник директора УВП К. О. Худіковська, спеціальна комісія детально проаналізувала стан справ на погоці і дійшла висновку, що в березні цього року було допущено випуск партії бракованих жіночих халатів.

Для виправлення становища додатково виготовлено дві нові вдосконалені моделі «Улитка», налагоджено суворий контроль за роботою потоку.

Нині забезпечено ритмічну роботу підрозділу. Планові завдання виконуються при належній якості готової продукції.

ПЕРШУ ШКОЛУ для глухих дітей на Україні заснував у 1843 році в Одесі видатний російський сурдопедагог Георгій Олександрович Гурцов (1778—1858). Це була четверта на той час школа в Російській імперії після Петербурзької, Рязької та Варшавської.

Г. О. Гурцов був великим ентузіастом своєї справи і віддавав їй не тільки своє вміння і здібності, а й кошти. Так, коли не вдалося знайти серед приватних будинків більш-менш задовільне приміщення для школи, він за власні гроші купив в Одесі ділянку землі і побудував зручний будинок, витративши майже 20 тис. крб., залишившись в надзвичайно скрутному матеріальному становищі.

Впродовж 50 років цим навчальним закладом завідували члени сім'ї Георгія Олександровича, котрі, крім того, що одержали від нього непогану педагогічну спадщину, самі постійно цікавилися і вивчали передовий досвід навчання і виховання глухих не тільки в училищах Росії, а і в зарубіжних країнах.

Г. О. Гурцов зробив вагомий внесок у сурдопедагогічну науку. Він ввів диференційоване навчання, професійну підготовку. Серйозну увагу приділяв і навчанню словесної мови. Георгій Олександрович написав перший підручник для глухих російською мовою. Методика навчання викладена ним в «Енциклопедичному курсі методичних і практичних уроків» (1838 р.). Він надавав великого значення особистості і досвіду вчителя, моральному вихованню глухих, а в навчанні словесної мови провідну роль відводив письмовій формі.

Усе вище сказане дає нам право на увічнення пам'яті Георгія Олександровича Гурцова. Тому і хотілося б, щоб до 145-річчя з дня заснування ним Одеської школи-інтернату для глухих дітей на фасаді цього навчального закладу було відкрито меморіальну дошку.

ІСТОРІЯ КИЇВСЬКОЇ спецшколи-інтернату для глухих дітей починається з червня 1900 року. Її першою вчителькою і організатором була Ніна Костянтинівна Патканова (1880—1920) — видатний український радянський сурдопедагог. Вона брала активну участь у вирішенні проблеми навчання глухих, була активною учасницею з'їздів і конференцій з проблем навчання і виховання глухих. Ніна Костянтинівна вела велику роботу по підготовці кадрів сурдопедагогів, була прихильником раннього навчання глухих дітей мови, пропагандистом дошкільного виховання.

У 1902 році Н. К. Патканова відкрила в Києві перший на Україні дошкільний заклад для глухих дітей — дитячий садок, де проводилось спеціально організоване навчання з трирічного віку переважно словесною мовою. На другому Всеросійському з'їзді сурдопедагогів, який відбувся в Петербурзі в 1903 році, Н. К. Патканова виступила з доповіддю «Про ідеальну по-

Понад тридцять років трудової діяльності присвятив кримським новобудовам нечужий трудивник Василь Яскевич. Будівничий доклав своїх рук до зведення багатьох найкрасивіших ялинських і сімферопольських споруд.

Майже всі будівельні професії підвладні нечужому робітнику. До того ж і

ВШАНУЙМО ЇХ ІМЕНА

Гортаючи сторінки з історії сурдопедагогіки, дізнаємося про славетні і пам'ятні віхи життя видатних сурдопедагогів, зокрема тих, котрі жили і працювали на Україні, поєднуючи наукову роботу з навчанням і вихованням дітей з вадами слуху.

Мене до глибини душі хвилює питання про вшанування пам'яті видатних сурдопедагогів — вчених, котрі підходили з гуманних позицій до долі глухих дітей.

На Україні діє майже 50 шкіл, в яких навчаються і виховуються діти з вадами слуху, і чомусь жодній із них до цього часу не присвоєно ім'я видатного сурдопедагога, не встановлено жодної меморіальної дошки на школі, з іменем якої пов'язана діяльність педагога і не відкрито куточка, котрий би розповідав про життєвий, науковий і педагогічний шлях того чи іншого вчителя...

Мені здається, що ми повинні забити тривогу. Чому ж імена видатних сурдопедагогів залишилися у забутті, чому в більшості спецшкіл, навіть в учительській не побачи шіхніх портретів?

А вони заслужили вдячної пам'яті нащадків. І щоб не бути голослівним, про деяких з них, діяльність котрих пов'язана з спецшколами-інтернатами нашої республіки, я й хочу розповісти.

становку справи навчання глухонімих», в якій виклала досить сміливий на той час план, — запропонувала докорінно реорганізувати все навчання глухих, забезпечивши струнку систему від раннього (дошкільного) виховання до гімназії і навіть вищої школи. При цьому вона керувалась тим, що глухонімі, як і чуючі, при наявності хороших здібностей, можуть досягати високого розумового розвитку, бути математиками, природознавцями, істориками та ін.

ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ видатного російського сурдопедагога, громадського діяча Миколи Михайловича Лаговського (1862—1933) також пов'язана з Україною.

У вересні 1910 року М. М. Лаговський переїхав з Петербурга до Катеринославської губернії, де став керівником Олександрівської училища глухих (нині Запорізька школа-інтернат). Його перебування тут було недовгим, але залишило глибокий слід. Він значно поліпшив навчальний процес, ввів дух новаторства, демократизму. За чотири роки роботи М. М. Лаговського на посаді директора, Олександрівське училище глухих прославилось серед інших закладів не тільки Росії, а й усього світу.

Внесок М. М. Лаговського в сурдопедагогіку великий. Він — автор робіт з історії, теорії і методики навчання глухих. За видатні досягнення в галузі навчання і виховання глухих М. М. Лаговському одному з перших ВЦВК присвоєно високе звання Героя Праці.

ХОЧУ ОКРЕМО СКАЗАТИ і про увічнення пам'яті Івана Опанасовича Соколяньського (1889—1960), видатного українського радянського вченого-дефектолога.

Педагогічну діяльність І. О. Соколяньський розпочав у 1910 році теж в Олександрівському училищі глухих, а в 1919 році організував у м. Умані школу для глухих дітей. З 1920 року і до останніх днів життя присвятив себе науковій діяльності. В 1923 році з його

ініціативи в Харкові був організований єдиний у світі науково-педагогічний заклад — школа-клініка для сліпоглухонімих дітей, яка мала світову славу.

Вихованкою цієї школи була О. І. Скороходова — кандидат педагогічних наук в галузі психології, письменниця.

Вперше в світі І. О. Соколяньський розробив і здійснив на практиці цілісну систему виховання і навчання сліпоглухонімих дітей. Він був одним із організаторів у 1929 році науково-дослідного інституту дефектології на Україні.

У 20-30-х роках, працюючи в Харкові, Іван Опанасович надавав велику методичну допомогу сурдопедагогам Харківської школи-інтернату для глухих дітей. «Службою людству» назвав М. Горький наукові експерименти І. О. Соколяньського, а його досягнення — «чужодом і чудесом». Німецька письменниця Анна Зегер назвала Івана Опанасовича «великим гуманістом». Як про одного з істинних гуманістів тепло відгукувався про І. О. Соколяньського академік С. І. Вавілов.

1977 року в Московському державному університеті пройшов захист чотирьох дипломних робіт, що стало видатною подією в історії світової психологічної науки. Свої роботи захищали студенти Н. Корнієва, Ю. Лернер, С. Сироткін і О. Суворов, котрі позбавлені зору і слуху. Нині вони працюють молодшими науковими співробітниками Інституту психології АПН СРСР. В цьому величезна заслуга І. О. Соколяньського, бо за його системою — першою в історії науки і поки що єдиною на земній кулі навчалися сліпоглухонімі студенти МДУ.

Внесок І. О. Соколяньського в сурдо- і тифлопедагогіку величезний, тому Центральною Комітетом КПРС і Радою Міністрів СРСР присудили йому у 1980 році в галузі науки Державну премію СРСР.

НЕ МОЖНА НЕ ЗГАДАТИ і Федора Андрійовича Рау (1863—1957) — учня Йоганна Фаттера, радянського сурдопедагога,

члена-кореспондента АПН СРСР, доктора педагогічних наук, професора, педагогічних наук, професора, педагогічна діяльність якого розпочалась у нас на Україні.

З 1893 року він перебував у Німеччині, але на Україні продовжував індивідуальне навчання глухих у Катеринославі (тепер м. Дніпропетровськ). Саме на Україні у Катеринославі Ф. А. Рау першим застосував фаттерівський «чистий усний метод» навчання.

Наукова діяльність Ф. А. Рау в галузі сурдопедагогіки мала велике практичне значення, за що він був нагороджений орденом Леніна.

Хочу згадати й інших сурдопедагогів-практиків, котрі поєднували навчання і виховання глухих дітей з складанням для них підручників і написанням методичних посібників і статей для вчителів. Це — заслужена вчителька МРСР Олена Олександрівна Сафонова, котра віддала справі освіти глухих дітей більше 50 років свого життя.

В 1905 РОЦІ О. О. САФОНОВА працювала в Олександрівському училищі глухих. Набувши там солідну практику, Олена Олександрівна була призначена завідуючою Одеської спецшколи-інтернату для глухих дітей, де й пропрацювала усе своє життя. У зв'язку з 45-річчям педагогічної діяльності уряд нагородив її орденом Леніна.

ЯК НА МОЮ ДУМКУ, заслугою на увічнення пам'яті Марія Павлівна Добровольська (1890—1963) — ветеран сурдопедагогічної справи на Україні, автор багатьох підручників для шкіл глухих та науково-методичних статей, котра довгий час працювала в Київській школі-інтернаті для глухих.

Славна історія Запорізької школи-інтернату для глухих дітей, у стінах якої свого часу працювали видатні сурдопедагоги, котрі зробили вагомий внесок не тільки в російську класичну сурдопедагогіку, а й у світову, збагативши її новими методами навчання і виховання глухих дітей. Можливо якраз у цій школі і потрібно створити музей, експонати якого розповідали б про педагогічний талант і наукову діяльність М. М. Лаговського, І. О. Соколяньського, О. О. Сафонові та інших.

На мою думку, про увічнення пам'яті видатних сурдопедагогів повинні потурбуватись вчителі спецшколи-інтернатів України та члени Українського товариства глухих. Хай імена видатних сурдопедагогів нагадують вчителям, вихователям, учням і їхнім батькам, а також всім людям, котрі переступають поріг спеціальних навчальних закладів про те, що їхня наукова і педагогічна діяльність, плідна праця, знання, культура були присвячені освіті глухих, пробудженню їх свідомості.

В. САКУН,

сурдопедагог Полтавської спецшколи-інтернату для глухих дітей.

Хто не знає в колгоспі «Маяк», що у Новоселківському районі на Донеччині, нечучючого теслю Віктора Йосиповича Павлюкевича?

Знає кожен. Адже сумлінною працею, високим почуттям відповідальності заслужив трудивник шану і повагу односельців.

Фото В. КРАВЧЕНКА.

ЛИСТИ В ГАЗЕТУ У ДНІ КАНКУЛ

Нині, під час шкільних канікул, на наше Полтавське УВП-1 з дозволу відповідної комісії прийшла працювати Ніна Юрченко.

Дівчина — сирота. Вона виховувалась в інтернаті, а тепер навчається в Полтавській спецшколі для глухих дітей. Успіхи в неї непогані: «Діти емоційної вишуканості» там по школі, її люблять за чуйність і товарищескість.

Практику Ніна проходила на нашому підприємстві. Працювала сумлінно, без зауважень. Була дисциплінованою і уважно прислухалась до вказівок старших. Це й дало їй змогу добре оволодіти азами професії.

Маючи непогану підготовку, дівчина вирішила під час шкільних канікул прийти попрацювати на УВП. І хоча внесок її у здобутки колективу невеликий, однак він потрібний і помітний. Отже, Ніна працює у нашому колективі, і відчувається, що робота їй подобається, а як зважити на те, що справа йде у дівчини до ладу, то можливо вона приїде до нас після закінчення школи. Дуже хотілося б, адже за цей короткий період Ніна Юрченко зарекомендувала себе тільки з найкращого боку.

Т. СУЛИМА.

м. Полтава

КОРИСНА ЗУСТРІЧ

Після прийняття Президією Верховної Ради СРСР закону про посилення боротьби з нетрудовими доходами у нашому клубі відразу приступили до роз'яснення його положень, ознайомлення в них широких мас нечужих трудивників.

Так, у липні відбулась зустріч членів УТОГ м. Ульянівки, і район у юристом Олексієм Івановичем Чирковим. У дохідливій формі він розповів про основні положення закону, як вони будуть здійснюватися на практиці.

Від нечужих поступило багато запитань, що потребували юридично точних пояснень. На них О. І. Чирков дав висерпні кваліфіковані відповіді.

Т. ГОЛОВІНА.

завідуюча Ульяновським клубом УТОГ.
Кіровоградська область.

БУДІВЕЛЬНИК ЯСКЕВИЧ

якість його роботи тільки відмінна. Через те й доручають В. Яскевичу найвідповідальніші завдання, знаючи, що він не підведе.

— Рішення XXVII з'їзду КПРС, — говорить передовик, — ставлять перед нами завдання працювати ви-

сокоякісно, домагатися високого кінцевого результату без додаткових матеріальних витрат. А це значить, що кожний на своєму робочому місці повинен докласти усіх зусиль, щоб працювати якнайефективніше, без браку, без простоїв, не зви-

нувачувати в своїх труднощах інших.

Саме так і трудиться Василь Яскевич, ветеран праці, передовик, який робить свій вагомий внесок у виконання намічених партією завдань.

Р. СКОВРОДНИКОВ.

м. Ялта.
Кримська область.

ВИСТРАЖДАНІ ЖИВИМ СЕРЦЕМ

Від районного містечка в Заурааллі, де живе Ірина Анисимова, до Москви тисячі верст. Та восени збираються на свій семінар члени «Камертона», і я серед інших наших поетів бачу й її — тендітну, з великими очима, серйозну, що невміло йде між стільцями...

Я очень ведь русская тоже
И, значит, быть верной смогу...

Це з «Ярославни» — вірша, що приваблює м'якою, воїстиною жіночою інтонацією і мужністю. Ірина Анисимова має право так говорити. Тяжка хвороба, що вразила дівчину, і негасиме бажання жити, бути з людьми і бути потрібною їм — її право...

Пам'ятаю, мені показували її перші спроби в поезії, і хотілося плакати, відчуваючи безпомічність і силу її рядків, а через них — її душу.

І значит, я тоже смогу...
Думаю, що змогла. В книжці «Тень звука» вірші Ірини не приваблюють яскравим блиском, як уральські самоцвіти. Вони світять тихо, але вони теплі і живі, вистраждані живим серцем. Після виходу цієї книжки шукаю кожного її вірша, чекаю відкриття.

Колись Ірина робила перші, важкі кроки. Зробила їх і в поезії, і нові її вірші — свідчення того, що кроки її стали твердими і впевненими, і якою б важ-

кою не була дорога — поетеса здолає її.
Микола НИРОВ.

***

***

Какая радость — радость подарить!
Идти к тебе с улыбочным приветом —
писать тебе.

И ждать потом ответа.
И снова лишь с тобою говорить.
И тихо верить: время не остудит
души твоей доверчивый родник.
И неизбывной наша дружба будет:
все родственное — ближе породнит.
Ты просто на письмо мое ответил,
а сколько сразу прибыло тепла!..
Зеленый май необычайно светел —
и близь светла, и даль светла-светла...

«Я не могу тебя счастливой сделать, —
ты пишешь, — а несчастной — не хочу».
Ты пишешь, чтобы плакать я не смела.
И я в оцепенении молчу.
Тебя от новой боли сберегаю,
печали я своей не рассказую,
а просто сдержанно, как другу, напину,
вчерашняя и все-таки другая.
Но светлю в письме моем едва ли
меня теперь ты сможешь увидеть:
мы так всегда друг друга понимали!
И это очень больно понимать.
...Премудрый тополь мне бросает тени
на белый лист

от солнечных ветвей
так грустно, словно в мире потрясенный
он что-то знает о вине моей...

***

Просто надо, себя переселия,
как-то надо себя превозмочь.
Дело доброе дарит нам
крылья.
И печаль ты, душа,
не пророчь.
Вот возьму я ведерко
пустое,
и вот сейчас принесу я воды
И в квартире полы переваю,
и поправлю букет резеды.

Не пришел — ничего
не случилось.
Просто, видно, нет тяги
души.
Не пришел. И, пожалуйста,
милость
сделай — снова прийти
не спешу.
Ничего мне чужого
не надо —
ни улыбок твоих и ни слов.
Я еще подожду звездопада,
в золотое поверю весло.
Волны добрые строго,
печально —

величаво несут мою грусть.
Я немного поплачу ногами,
но к часам предракетным
очнусь.
Но к часам предракетным,
пожалуй,
что-то снова смогу
осознать.
...В моей песне ни стопа,
ни жалоб.
Просто жаль, что ошиблась
опять.

***

А где-то церковью купола...
Как даль неоглядная манит!..
Над куполом в легком
тумане
раскинула чайка крыла.
Лишь только забрезжил
рассвет,
коснулись лучи позолоты...
И — словно мне тысяча лет,

и — словно лет восемь
всего-то...
Прохладная зелень нежна,
ласкает глаза светотенью.
Окутаны утренней ленью
березы, скамейка, стена...
Я вижу опять и опять
картину далекою эту.
Как будто ей песней
неспетой

дано меня в даль
зазывать.
Как будто души моей
частью
тоска эта стала уже.
Отречься — и полного
счастья
вовек не изведать душе.

Ирина АНИСИМОВА.

Для вашего здоров'я

КУРОРТ НА АЗОВІ

Прибережний район Бердянська оголошено зоною санітарної охорони. Таке рішення продиктовано турботою про рідкісне багатство, яким природа обдарувала цей куточок північного Приазов'я — цілючі грязі. На їх базі нині росте курорт союзного значення.

Таємниця впливу на людину цих синювато-чорних грязей до кінця поки що не розкрито. Ось що розповідає про механізм їх лікувальної дії завідувачий грязелікарнею санаторію «Бердянськ» М. М. Сидельников:

— Цілющі елементи в'язкої маси добре проникають в організм крізь шкіру, благотворно позначаючись на всіх основних функціях — кровообігу, диханні, обміні речовин. Помічено, що процедури прискорюють відповідні процеси в кістковій тканині, нормалізують травлення.

Грязі для місцевих санаторіїв привозять з лиману, названого Червоним озером, — очевидно тому, що залі-

зисті відклади надають воді червоно-коричневого відтінку. Площа озера поділена на чотири рівні частини. Коли одна з них експлуатується, три інші «відпочивають». Справа в тому, що грязь через чотири роки відновлює свої лікувальні властивості. Цим і користуються працівники здравниць, повертаючи використану масу в лиман, щоб з часом знову застосувати її.

Неподалік від Червоного розташоване ще одне велике озеро з незайманими покладами цілющих грязей. Запаши мулової маси, що обчислюються трьома мільйонами тонн, знайдено в Бердянській затоці. Нині інститут «Союзкурортпроект» складає технологічну схему експлуатації виявлених скарбів.

До нинішнього сезону завершено докорінну реконструкцію грязелікарні санаторію «Бердянськ». Усі процеси — видобування мулу в лимані, його підготовка, доставка в кожну процедурну кабінку — повністю механізовано й автоматизовано. Найновіше устатку-

кування дасть змогу застосувати всі відомі методи лікування.

— З кожним роком змінюється матеріальна база наших здравниць, — повідомив голова Приазовської територіальної ради по управлінню курортами профспілок Б. П. Болгарчук. — Тільки за роки минулої п'ятиріччя на зазначені цілі витрачено більш як 21 мільйон карбованців. На узбережжі зведено шестиповерхову поліклініку на три тисячі відвідань на день, велику загально-курортну водолікарню, корпуси з залами для занять лікувальною фізкультурою, центр функціональної діагностики.

Відповідно до комплексного плану соціально-економічного розвитку здравниць взято курс на організацію сімейного відпочинку. Вже почато будівництво готелю і пансіонату для батьків з дітьми. За рахунок коштів, зароблених працівниками на комуністичних суботниках, буде споруджено великий санаторій.

А. ГОЛОВІН.
Запорізька область.

ПЕРЕМАГАЄ „ДРУЖБА“

Радянські футболісти — переможці міжнародного турніру

Третій раз нечуючі футболісти соціалістичних країн розіграли традиційний кубок «Дружба», але вперше для виявлення переможця у вирішальному матчі знадобився додатковий час. Два тайми не дали нікому переваги: рахунок на табло 2:2, і після короткого відпочинку збірні команди Радянського Союзу і Болгарії знову на полі...

Історія цих турнірів починається з 1979 року, коли в рамках підготовки до XIV Всесвітніх ігор глухих у Москві відбувся розіграш кубка «Дружба». Тоді за нього боролись збірні Угорщини, Чехословаччини, Радянського Союзу і чемпіони країни — футболісти Білорусії. Забивши 10 і не пропустивши у свої ворота жодного м'яча, команда Радянського Союзу завоювала почесний кубок.

Любителі футболу, напевне, пам'ятають другий турнір на кубок «Дружба», проведений у Москві восени 1984 року. Знову наша збірна продемонструє перевагу, перемагає команди Польщі, Болгарії і молодіжну збірну СРСР. Фінальний матч з угорськими футболістами завершився з рахунком 4:1 на користь господарів поля, які вдруге стали володарями заповітного призу.

А тепер повернемося до подій, з яких розпочався репортаж. 7 липня ц. р. на стадіоні міста Шопрон (Угорська Народна Республіка) було піднято прапор міжнародних товариських змагань футболістів соціалістичних країн. В них взяли участь збірні Болгарії, Угорщини (команди «А» і «Б»), Польщі, Чехословаччини і СРСР. Кольори команди Радянського Союзу захищали: В. Зінов'єв, С. Атаманенко, Н. Васильєв, О. Томаєв, А. Лукаш, Б. Лукашевич, В. Богданович (всі — РРФСР), М. Гнатинин, А. Медведєв, С. Черненко, С. Лагута, І. Панчинин (всі — Україна), А. Рябиков, В. Алексєйков і С. Артюхов (всі — БРСР).

Цей турнір, що зібрав най-

сильніші команди глухих, (нагадаємо: збірна СРСР — неодноразовий чемпіон Всесвітніх ігор глухих; у фінальних матчах виступали команди Болгарії і Угорщини), показав зростання майстерності футболістів соціалістичних країн. Особливо додали спортсмени НРБ, які, перемігши у своїй групі, вперше вийшли на ігри, що вирішували долю першого-другого місяця.

Впевнено провела ігри команда Радянського Союзу. В стартовому матчі збірна СРСР перемогла другу команду господарів поля — Угорщина-«Б» з рахунком 3:0.

Зустріч проходила з відчутною перевагою радянських футболістів. Воратар лівів'янин М. Гнатинин, практично не вступає у гру. Злагоджено діяв захист. Цікаво грає середня лінія, де на незвичайному для себе місці виступав центрфорвард С. Лагута з Києва. Однак гравці лінії атаки надмірно метушилися, прагнучи реалізувати перевагу своєї команди, тому й багато голевих моментів було не використано. Лише після перерви, після подачі кутюпером, красивим ударом А. Лукаш відкриває рахунок. Це одна красива атака і О. Томаєв перекидає м'яч через воротаря — 2:0. І в кінці гри вкрай засмучені угорці забивають м'яч у власні ворота — 3:0.

У другій групі збірна Угорщини-«А» несподівано поступилася болгарам 0:3. 8 липня польські і угорські футболісти зіграли між собою нічию 2:2, а в другій групі чехословацькі спортсмени взяли гору над болгарськими — 1:0. 9 липня зустрілись угорці (А) і ЧССР — 2:0.

Того ж дня наші нечуючі футболісти зустрічалися з поляками. Гра проходила в дуже напруженій боротьбі. І знову ж такі наші нападаючі хвилювали багатьма невикористаними моментами, особливо цим грішили О. Томаєв і Б. Лукашевич. Наприкінці першого тайму

поляки грубо порушують правила у своєму штрафному майданчику і харків'янин А. Медведєв чітко реалізовує пенальті. У наступному таймі В. Лукашевич забиває другий гол. 2:0 — такий остаточний рахунок зустрічі, в якій з найкращого боку проявив себе польський воротар, котрий врятував команду від розгромної поразки.

11 липня. Матч за 5—6 місця: збірна Угорщини-«Б» — збірна ЧССР — 1:2. 12 липня. Матч за 3—4 місця: збірна Угорщини-«А» — збірна Польщі — 1:0.

І ось фінал. Багаточисленні болітники з багатьох країн прибули на цей матч, що став окрасою турніру.

Зустріч проходила у рівній боротьбі, хоча болгарі грали жорстко, а часом й грубо. В одному з моментів вони «заробили» пенальті, але А. Медведєв пробиває повз ворота. Два тайми не виявили переможця — 2:2.

У додатковий час Лагута (94-а хвилинка) виводить збірну СРСР вперед, а це через хвилину Рябиков збільшує рахунок. Футболісти Болгарії відповіли голом. 4:3 — перемога у важкому матчі, де переможець і переможений продемонстрували гру, гідну фіналу.

Усі гравці збірної СРСР показали добру підготовку, країні морально-волевої якості, — сказав у бесіді з кореспондентом старший тренер команди Л. М. Радін. — Крайнім нападаючим турніру визнано Олега Томаєва. Хочу відзначити блискучу гру воротаря Михайла Гнатинина, захисників Атаманенка і Черненка, нападаючих Васильєва і Лагута.

Між іншим, Гнатинин, Атаманенко і Васильєв брали участь у всіх трьох турнірах на кубок «Дружба». Тепер поруч з ветеранами впевнено заграли молоді футболісти і, зокрема, наймолодший у збірній — 18-річний Ігор Панчинин з Івано-Франківська.

(Влас. інформ.)

На знімку: збірна СРСР з футболу — переможець міжнародного турніру «Дружба».

Лист до редакції

Дозвольте висловити через газету щире подяку колективу Дніпропетровського УВП, обласному відділу УТОГ, Центральному правлінню, а також всім друзям і товаришам, які надали мені моральну і матеріальну допомогу, підтримали у тяжкому для мене горі — смерті матері Валентини Юхимівни і батька Олександра Юхимовича Кашириних.

Р. О. КАШИРИНА.

До уваги передплатників

З 1 серпня розпочалася передплата на газети і журнали на 1987 рік. Оформлюючи передплату на періодичні видання, не забудьте передплатити і газету «Наше життя». Передплатна ціна на рік — 1 карбованець 4 копійки. Передплату можна оформити в будь-якому агентстві «Союздруку» і відділеннях зв'язку за місцем проживання та в громадських розповсюджувачів преси на підприємствах і в організаціях. Наш передплатний індекс за каталогом періодичних видань України — 60981.

Не забудьте своєчасно передплатити газету «Наше життя»!

Редактор П. БУЛАТОВ